

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive research) ประเภทศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร (Correlation study) โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความผาสุกทางใจในการทำงานของพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในศูนย์สุขภาพชุมชน โรงพยาบาลเขต 2 สังกัดกระทรวงสาธารณสุข และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาระจากงาน ความสามารถในการควบคุมงาน กับความผาสุกทางใจในการทำงานของพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในศูนย์สุขภาพชุมชน โรงพยาบาลเขต 2 สังกัดกระทรวงสาธารณสุข โดยมีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในศูนย์สุขภาพชุมชน โรงพยาบาลเขต 2 สังกัดกระทรวงสาธารณสุข รวมทั้งสิ้น 42 โรงพยาบาล ได้แก่ โรงพยาบาลชัยนาท โรงพยาบาลมโนรมย์ โรงพยาบาลวัดสิงห์ โรงพยาบาลสรรพยา โรงพยาบาลสรรคบุรี โรงพยาบาลหันคา โรงพยาบาลสิงห์บุรี โรงพยาบาลค่ายบางระจัน โรงพยาบาลท่าช้าง โรงพยาบาลบางระจัน โรงพยาบาลพรหมบุรี โรงพยาบาลนครนายก โรงพยาบาลบ้านนา โรงพยาบาลองครักษ์ โรงพยาบาลปากพลี โรงพยาบาลลพบุรี โรงพยาบาลบ้านหมี่ โรงพยาบาลท่าหลวง โรงพยาบาลท่าม่วง โรงพยาบาลชัยบาดาล โรงพยาบาลโคกสำโรง โรงพยาบาลโคกเจริญ โรงพยาบาลหนองม่วง โรงพยาบาลลำสนธิ โรงพยาบาลสระโบสถ์ โรงพยาบาลเจ้าพระยายมราช โรงพยาบาลสมเด็จพระสังฆราชองค์ที่ 17 โรงพยาบาลด่านช้าง โรงพยาบาลเดิมบางนางบวช โรงพยาบาลดอนเจดีย์ โรงพยาบาลศรีประจันต์ โรงพยาบาลอุ้มทอง โรงพยาบาลสามชุก โรงพยาบาลบางปลาหมอ โรงพยาบาลหนองหญ้าไซ โรงพยาบาลสระบุรี โรงพยาบาลพระพุทธบาท โรงพยาบาลแก่งคอย โรงพยาบาลบ้านหมอ โรงพยาบาลวิหารแดง โรงพยาบาลวังม่วง โรงพยาบาลมวกเหล็ก จำนวนรวมทั้งสิ้น 218 คน (สำรวจโดยข้อมูลเชิงประจักษ์ เดือนพฤษภาคม 2546)

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ เป็นพยาบาลวิชาชีพทั้งหมดที่ปฏิบัติงานประจำในศูนย์สุขภาพชุมชนของโรงพยาบาลในเขต 2 สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ที่มีคุณสมบัติดังนี้

1. ปฏิบัติงานประจำในศูนย์สุขภาพชุมชนมาแล้วอย่างน้อย 1 ปี

2. ยินดีให้ความร่วมมือในการวิจัย

3. ปฏิบัติงานในช่วงเวลาดังแต่เดือนพฤษภาคม 2546 ถึงเดือนกรกฎาคม 2546 ได้

กลุ่มตัวอย่างที่มีคุณสมบัติที่ต้องการ จำนวน 198 คน

จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างในแต่ละโรงพยาบาล แสดงในตารางที่ 1



ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในศูนย์สุขภาพชุมชน
โรงพยาบาลเขต 2 สังกัดกระทรวงสาธารณสุข สํารวจโดยข้อมูลเชิงประจักษ์เมื่อเดือนพฤษภาคม
พ.ศ. 2546

โรงพยาบาล	จำนวนประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
จังหวัดชัยนาท		
โรงพยาบาลชัยนาท	11	11
โรงพยาบาลมโนรมย์	4	4
โรงพยาบาลวัดสิงห์	8	8
โรงพยาบาลสรรพยา	4	4
โรงพยาบาลสรรคบุรี	5	5
โรงพยาบาลหันคา	9	9
จังหวัดสิงห์บุรี		
โรงพยาบาลสิงห์บุรี	7	7
โรงพยาบาลค่ายบางระจัน	5	5
โรงพยาบาลท่าช้าง	1	1
โรงพยาบาลบางระจัน	2	2
โรงพยาบาลพรหมบุรี	1	1
จังหวัดนครนายก		
โรงพยาบาลนครนายก	11	11
โรงพยาบาลบ้านนา	14	14
โรงพยาบาลองครักษ์	4	4
โรงพยาบาลปากพลี	1	1
จังหวัดลพบุรี		
โรงพยาบาลลพบุรี	12	10
โรงพยาบาลบ้านหมี่	1	1
โรงพยาบาลท่าหลวง	4	4
โรงพยาบาลท่าม่วง	4	0
โรงพยาบาลชัยบาดาล	6	6

ตารางที่ 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในศูนย์สุขภาพชุมชน
โรงพยาบาลเขต 2 สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ดำรงจโดยข้อมูลเชิงประจักษ์เมื่อเดือนพฤษภาคม
พ.ศ. 2546 (ต่อ)

โรงพยาบาล	จำนวนประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
จังหวัดลพบุรี (ต่อ)		
โรงพยาบาลโคกสำโรง	3	3
โรงพยาบาลโคกเจริญ	9	6
โรงพยาบาลหนองม่วง	6	6
โรงพยาบาลสระโบสถ์	2	2
โรงพยาบาลลำสนธิ	2	2
จังหวัดสุพรรณบุรี		
โรงพยาบาลเจ้าพระยายมราช	9	9
โรงพยาบาลสมเด็จพระ		
สังฆราชองค์ที่ 17	4	4
โรงพยาบาลอู่ทอง	1	1
โรงพยาบาลดอนเจดีย์	3	3
โรงพยาบาลด่านช้าง	7	7
โรงพยาบาลเดิมบางนางบวช	2	2
โรงพยาบาลศรีประจันต์	2	0
โรงพยาบาลสามชุก	13	10
โรงพยาบาลบางปลาม้า	2	2
โรงพยาบาลหนองหญ้าไซ	2	2
จังหวัดสระบุรี		
โรงพยาบาลสระบุรี	8	8
โรงพยาบาลพระพุทธบาท	4	4
โรงพยาบาลแก่งคอย	2	2
โรงพยาบาลบ้านหมอ	7	7
โรงพยาบาลวิหารแดง	5	5

ตารางที่ 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในศูนย์สุขภาพชุมชน โรงพยาบาลเขต 2 สังกัดกระทรวงสาธารณสุข สํารวจโดยข้อมูลเชิงประจักษ์เมื่อเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2546 (ต่อ)

โรงพยาบาล	จำนวนประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
จังหวัดสระบุรี (ต่อ)		
โรงพยาบาลมวกเหล็ก	6	0
โรงพยาบาลวังม่วง	5	5
รวม	218	198

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งเป็นแบบสอบถาม จำนวน 4 ตอน (ภาคผนวก ก)

ประกอบด้วย

- ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล
- ตอนที่ 2 แบบสอบถามภาระจากงาน
- ตอนที่ 3 แบบสอบถามความสามารถในการควบคุมงาน
- ตอนที่ 4 แบบสอบถามความผาสุกทางใจในการทำงาน

การสร้างและลักษณะเครื่องมือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพใน ศูนย์สุขภาพชุมชน ลักษณะคำถามเป็นแบบให้เลือกตอบและเติมข้อความลงในช่องว่าง จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามภาระจากงาน มีขั้นตอนดำเนินการดังนี้

1. ศึกษา ค้นคว้า จากเอกสาร วารสาร งานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับภาระจากงาน โดยเฉพาะตามแนวคิดของ Karasek (1979)
2. กำหนดคำจำกัดความและโครงสร้างเนื้อหาจากแนวคิดของ Karasek (1979)
3. สร้างข้อคำถามแต่ละข้อ ให้สอดคล้องกับคำจำกัดความในแต่ละด้าน ประกอบด้วย

ข้อคำถามจำนวน 12 ข้อ โดยกำหนดจำนวนข้อในแต่ละด้านมี 6 ข้อ จากนั้นผู้วิจัยนำมาปรับร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แบบวัดที่สร้างเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Likert's scale) 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ข้อคำถามในแต่ละข้อมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ระดับความคิดเห็น

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้ 5 คะแนน
เห็นด้วย	ให้ 4 คะแนน
ไม่แน่ใจ	ให้ 3 คะแนน
ไม่เห็นด้วย	ให้ 2 คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้ 1 คะแนน

การคิดคะแนนภาระจากงานในการวิจัยครั้งนี้ พิจารณาจากค่าเฉลี่ยของคะแนนที่ได้ โดยแบ่งออกเป็น 3 ช่วง ดังนี้ (Best, 1977)

คะแนนเฉลี่ย	การแปลผล
3.67 – 5.00	มีระดับภาระจากงานอยู่ในระดับสูง
2.34 – 3.66	มีระดับภาระจากงานอยู่ในระดับปานกลาง
1.00 – 2.33	มีระดับภาระจากงานอยู่ในระดับต่ำ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความสามารถในการควบคุมงาน มีขั้นตอนดำเนินการดังนี้

1. ศึกษา ค้นคว้า จากเอกสาร วารสาร งานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการควบคุมงาน โดยเฉพาะตามแนวคิดของ Karasek (1979)

2. กำหนดคำจำกัดความและโครงสร้างเนื้อหาจากแนวคิดของ Karasek (1979) ผสมผสานกับบทบาทของพยาบาลวิชาชีพในศูนย์สุขภาพชุมชน

3. สร้างข้อคำถามแต่ละข้อให้สอดคล้องกับคำจำกัดความ โดยผู้วิจัยนำมาปรับร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ได้ข้อคำถามจำนวน 14 ข้อ แบบวัดที่สร้างเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Likert's scale) 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ข้อคำถามในแต่ละข้อมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ระดับความคิดเห็น

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้ 5 คะแนน
เห็นด้วย	ให้ 4 คะแนน
ไม่แน่ใจ	ให้ 3 คะแนน
ไม่เห็นด้วย	ให้ 2 คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้ 1 คะแนน

การคิดคะแนนความสามารถในการควบคุมงานในการวิจัยครั้งนี้ พิจารณาจากค่าเฉลี่ยของคะแนนที่ได้ โดยแบ่งออกเป็น 3 ช่วง ดังนี้ (Best, 1977)

คะแนนเฉลี่ย	การแปลผล
3.67 – 5.00	มีระดับความสามารถในการควบคุมงานอยู่ในระดับสูง
2.34 – 3.66	มีระดับความสามารถในการควบคุมงานอยู่ในระดับปานกลาง
1.00 – 2.33	มีระดับความสามารถในการควบคุมงานอยู่ในระดับต่ำ

ตอนที่ 4 แบบสอบถามความพึงพอใจในการทำงาน มีขั้นตอนดำเนินการดังนี้

- ศึกษา ค้นคว้า จากเอกสาร วารสาร งานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจในการทำงาน
- กำหนดคำจำกัดความและโครงสร้างเนื้อหาจากแนวคิดของ Warr (1990) โดยแบ่งออกเป็น 3 ด้านได้แก่ ความรื่นรมย์ในงาน ความพึงพอใจในงาน และความกระตือรือร้นในการทำงาน
- สร้างข้อคำถามแต่ละข้อให้สอดคล้องกับคำจำกัดความในแต่ละด้าน ประกอบด้วย ข้อคำถาม จำนวน 15 ข้อ โดยกำหนดจำนวนข้อในแต่ละด้านให้มีจำนวนใกล้เคียงกัน จากนั้นผู้วิจัยนำมาปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ได้ข้อคำถามด้านความรื่นรมย์ในงาน จำนวน 4 ข้อ ด้านความพึงพอใจในงาน จำนวน 5 ข้อ และด้านความกระตือรือร้นในการทำงาน จำนวน 6 ข้อ แบบวัดที่สร้างเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Likert's scale) 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ข้อคำถามในแต่ละข้อมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ระดับความคิดเห็น	ข้อความด้านบวก	ข้อความด้านลบ
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้ 5 คะแนน	ให้ 1 คะแนน
เห็นด้วย	ให้ 4 คะแนน	ให้ 2 คะแนน
ไม่แน่ใจ	ให้ 3 คะแนน	ให้ 3 คะแนน
ไม่เห็นด้วย	ให้ 2 คะแนน	ให้ 4 คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้ 1 คะแนน	ให้ 5 คะแนน

การคิดคะแนนความผาสุกทางใจในการทำงานในการวิจัยครั้งนี้ พิจารณาจากค่าเฉลี่ยของคะแนนที่ได้ โดยแบ่งออกเป็น 3 ช่วง ดังนี้ (Best, 1977)

คะแนนเฉลี่ย	การแปลผล
3.67 – 5.00	มีระดับความผาสุกทางใจในการทำงานอยู่ในระดับสูง
2.34 – 3.66	มีระดับความผาสุกทางใจในการทำงานอยู่ในระดับปานกลาง
1.00 – 2.33	มีระดับความผาสุกทางใจในการทำงานอยู่ในระดับต่ำ

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาและความเที่ยงของเครื่องมือ มีขั้นตอนดังนี้

1. ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content validity)

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้าง และปรับปรุงไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมตรวจสอบแก้ไขเนื้อหา ภาษา หลังจากนั้นได้นำแบบสอบถามพร้อมโครงร่างวิทยานิพนธ์ (ฉบับสังเขป) และคำจำกัดความตลอดจนการกำหนดโครงสร้างเนื้อหาไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารการพยาบาล ด้านการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช ด้านเวชศาสตร์ชุมชน และด้านการปฏิบัติการพยาบาลในชุมชน จำนวน 5 ท่าน (ภาคผนวก ข) ตรวจสอบด้านเนื้อหา ความสอดคล้องกับคำจำกัดความ สำนวนภาษา ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข โดยถือเกณฑ์ความเห็นสอดคล้อง และการยอมรับของผู้ทรงคุณวุฒิจากการคำนวณค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหา (Content Validity Index หรือ CVI) ที่ยอมรับได้คือ .80 ขึ้นไป (David, 1992 อ้างถึงในบุญใจ ศรีสถิตยน์รากูร, 2544 : 224-225) หลังจากได้รับแบบสอบถามที่ผ่านความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่านแล้วผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามทั้ง 3 ชุดดังกล่าว ได้แก่ แบบสอบถามภาวะจากงาน แบบสอบถามความสามารถในการควบคุมงาน และแบบสอบถาม

ความผาสุกทางใจในการทำงานของพยาบาล มาหาค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหา (CVI) พบว่ามีค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหาเท่ากับ .80, .92, .84 ตามลำดับ

ในการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดคุณสมบัติของผู้ทรงคุณวุฒิไว้ดังนี้

1. มีการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไปและ
2. มีประสบการณ์ในการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content validity) ของแบบสอบถามการวิจัยและ
3. มีความรู้ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ในเรื่องความผาสุกทางใจในการทำงาน ภาระจากงาน และ / หรือความสามารถในการควบคุมงาน

จากการรวบรวมข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่าน มีข้อคำถามที่ต้องปรับปรุงแก้ไข จากเดิมมีจำนวนข้อคำถาม 39 ข้อ ปรับเพิ่มข้อคำถามโดยแยกคำถามที่สามารถทำได้ 2 คำตอบอีก 2 ข้อรวมเป็นจำนวน 41 ข้อ หลังจากปรับแก้ไขข้อคำถามตามที่คุณวุฒิแนะนำแล้ว จึงได้นำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมตรวจสอบแก้ไขเนื้อหา ภาษา อีกครั้งจนเสร็จสมบูรณ์ ได้แบบสอบถามภาระจากงาน จำนวนทั้งหมด 12 ข้อ แบบสอบถามความสามารถในการควบคุมงาน จำนวนทั้งหมด 14 ข้อ และแบบสอบถามความผาสุกทางใจในการทำงานของพยาบาลวิชาชีพ จำนวนทั้งหมด 15 ข้อ

ส่วนเกณฑ์การให้คะแนน ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่าน มีความเห็นสอดคล้องกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ หลังจากปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่าน และผ่านการเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แล้วจึงนำเครื่องมือที่ได้ไปทดลองใช้เพื่อหาความเที่ยงต่อไป

2. การหาค่าความเที่ยง (Reliability)

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้ (Tryout) กับพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในจังหวัดอุทัยธานีและจังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีลักษณะและคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษา โดยทดลองใช้ทั้งหมด 30 คน แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ด้วยการใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS / PC for Window Version 11.0 (Statistical Package for The Social Science / Personal Computer) และวิเคราะห์ข้อคำถามเป็นรายข้อ (Item analysis) และโดยรวมด้วยการหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนโดยรวม โดยใช้เกณฑ์การพิจารณาตัดข้อ

คำถามที่มีความสอดคล้องกับข้อคำถามอื่นทั้งฉบับ (Corrected item – total correlation) ที่มีค่าน้อยกว่า 0.3 ออกโดยพิจารณาร่วมกับค่า Alpha if item Deleted สำหรับการพิจารณาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อในแบบสอบถามแต่ละชุด พบว่าแบบสอบถามภาวะจากงาน มีข้อที่ทำการปรับปรุงแก้ไข คือ ข้อ 1, 2 และ 5 โดยพิจารณาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อในข้อที่ 1,2 และ 5 พบว่ามีค่าเท่ากับ .08 .24 และ .29 ตามลำดับ แบบสอบถามความสามารถในการควบคุมงานมีข้อที่ทำการปรับปรุงแก้ไขคือ ข้อ 5,6,7 และ 12 โดยพิจารณาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อในข้อที่ 5,6,7 และ 12 พบว่ามีค่าเท่ากับ .24 .08 .29 และ .22 ตามลำดับ ส่วนแบบสอบถามความพึงพอใจในการทำงานมีข้อที่ทำการปรับปรุงแก้ไข คือข้อ 4 โดยพิจารณาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทง พบว่า มีค่าเท่ากับ .08 แต่เมื่อพิจารณาจากคำจำกัดความของการวิจัยถ้าตัดข้อคำถามออกไปจะทำให้เนื้อหาหรือคำจำกัดความขาดความสมบูรณ์ ดังนั้นคำถามในแต่ละแบบสอบถามยังคงข้อคำถามเดิมไม่ได้ตัดข้อคำถามทิ้งจึงเป็นแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ในการไปเก็บจากกลุ่มตัวอย่างจริงมีทั้งหมด 41 ข้อ รวมข้อคำถามข้อมูลส่วนบุคคลจำนวน 6 ข้อ รวมทั้งสิ้น 47 ข้อ หลังจากนั้นผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามทั้ง 4 ตอน ไปใช้เก็บรวบรวมจากกลุ่มตัวอย่างจริงจำนวน 195 คน แล้ววิเคราะห์ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามด้วยวิธีเดียวกัน ได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามดังเสนอในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามภาวะจากงาน แบบสอบถามความสามารถในการควบคุมงาน และแบบสอบถามความพึงพอใจในการทำงานของพยาบาลวิชาชีพ

แบบสอบถาม	ค่าความเที่ยง	
	ทดลองใช้ (n = 30)	เก็บข้อมูลจริง (n = 195)
แบบสอบถามภาวะจากงาน (จำนวน 12 ข้อ)	.76	.82
แบบสอบถามความสามารถในการควบคุมงาน (จำนวน 14 ข้อ)	.76	.88
แบบสอบถามความพึงพอใจในการทำงาน (จำนวน 15 ข้อ)	.93	.95

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการโดยมีขั้นตอนตามลำดับ ดังนี้

1. สํารวจจํานวนพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในศูนย์สุขภาพชุมชน โรงพยาบาลเขต 2 สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ทั้งหมด 41 โรงพยาบาล โดยติดต่อทางโทรศัพท์กับหัวหน้าพยาบาล โรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลทั่วไป โรงพยาบาลชุมชน ที่มีพยาบาลวิชาชีพปฏิบัติงานอยู่ใน ศูนย์สุขภาพชุมชน โดยแจ้งวัตถุประสงค์ในการทํารวบรวมข้อมูล และขอทราบจํานวนพยาบาลที่ปฏิบัติงาน ประจำในศูนย์สุขภาพชุมชนมาแล้วอย่างน้อย 1 ปี เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการทํารวบรวมข้อมูล
2. ทํานหนังสือจากคณบดีคณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยถึงผู้อำนวยการ โรงพยาบาลทั่วไป โรงพยาบาลชุมชนทั้ง 41 แห่ง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย
3. หลังจากนั้นประมาณ 2 สัปดาห์ ผู้วิจัยโทรศัพท์ติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่งานสารบรรณ ฝ่ายบริหารงานทั่วไปของโรงพยาบาลทั้ง 41 แห่ง เพื่อขอรับทราบผลการขออนุมัติ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย
4. เมื่อได้รับอนุญาตให้เก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ผู้วิจัยได้โทรศัพท์ติดต่อประสานงาน กับหัวหน้าพยาบาลโรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลทั่วไป โรงพยาบาลชุมชนทั้ง 41 แห่ง ซึ่งแจ้ง วัตถุประสงค์ และรายละเอียดของการทํารวบรวมข้อมูล คุณสมบัติของกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบ สอบถาม วิธีการจัดส่งแบบสอบถามการวิจัย แล้วดำเนินการจัดส่งแบบสอบถามการวิจัยทาง ไปรษณีย์ให้กับหัวหน้าพยาบาล หรือผู้รับผิดชอบงานศูนย์สุขภาพชุมชนของโรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลทั่วไป โรงพยาบาลชุมชน โดยแต่ละแห่งส่งแบบสอบถามให้เท่ากับจํานวนกลุ่ม ตัวอย่างในศูนย์สุขภาพชุมชนนั้น ๆ ซึ่งผู้วิจัยได้แนบซองพร้อมติดสแตมป์สำหรับส่งแบบสอบถาม กลับคืนผู้วิจัยทางไปรษณีย์ด้วย
5. ประสานงานกับหัวหน้าพยาบาลหรือผู้รับผิดชอบงานศูนย์สุขภาพชุมชนทางโทรศัพท์ เพื่อติดตามแบบสอบถามในกรณีที่ได้รับแบบสอบถามล่าช้า หรือได้รับไม่ครบตามจํานวน
6. ผู้วิจัยใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่วันที่ 16 มิถุนายน 2546 ถึงวันที่ 22 กรกฎาคม 2546 รวมระยะเวลา 5 สัปดาห์ เก็บรวบรวมข้อมูลได้ทั้งหมด 198 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของแบบสอบถามที่ส่งทั้งหมด
7. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลในแบบสอบถามทุกชุด ข้อมูลที่ได้รับมีความ สมบูรณ์สามารถนำไปวิเคราะห์ได้ จํานวน 195 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 98.48 ของแบบสอบถาม ที่ได้กลับคืนมา แบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์ เนื่องจากตอบไม่ครบถ้วนมากกว่าร้อยละ 50 ของข้อ คําถาม ผู้วิจัยจึงตัดทิ้ง 3 คน คิดเป็นร้อยละ 1.51

การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยให้ความสำคัญต่อการปกป้อง และคุ้มครองการตอบแบบสอบถามการวิจัยของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในศูนย์สุขภาพชุมชน โรงพยาบาลเขต 2 สังกัดกระทรวงสาธารณสุข โดยชี้แจงรายละเอียดเป็นลายลักษณ์อักษรให้พยาบาลวิชาชีพผู้ตอบแบบสอบถามทราบว่าการตอบแบบสอบถามการวิจัยในครั้งนี้จะไม่มีผลต่อดัชนีชี้วัดใน การปฏิบัติงานแต่อย่างใด ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามไม่ต้องใส่ชื่อ และนามสกุลในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้ โดยผู้วิจัยได้แนบซองสำหรับใส่แบบสอบถามแต่ละชุดที่ตอบเสร็จแล้ว พร้อมปิดผนึก เพื่อเป็นการพิทักษ์สิทธิในคำตอบของกลุ่มตัวอย่าง ก่อนการส่งแบบสอบถามคืน ผู้ประสานงานในหน่วยงานของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อรวบรวมส่งกลับคืนผู้วิจัยต่อไป ซึ่งดำเนินการเก็บข้อมูลเฉพาะในกลุ่มตัวอย่างที่ยินยอมเข้าร่วมในการวิจัยเท่านั้น คือกลุ่มตัวอย่างที่ได้ตอบแบบสอบถามถือว่าให้ความยินยอมเข้าร่วมในการวิจัยครั้งนี้ โดยคำตอบหรือข้อมูลทุกอย่างในแบบสอบถามจะถือเป็นความลับ ซึ่งจะนำมาใช้เพื่อวัตถุประสงค์ในการทำวิจัย และผลการวิจัยจะนำเสนอในภาพรวมเท่านั้น

การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมได้ทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลก่อน แล้วนำมากำหนดรหัสของข้อคำถามแต่ละข้อ จากนั้นนำมาวิเคราะห์ตามระเบียบวิธีการทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS version 11.0 ในการหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) กำหนดความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยก่อนนำข้อมูลมาคำนวณผู้วิจัยได้ทดสอบข้อตกลงเบื้องต้น (Assumption) ของการวิเคราะห์สหสัมพันธ์อย่างง่าย (Simple correlation) ก่อนการวิเคราะห์ทางสถิติ

ข้อตกลงเบื้องต้นที่ 1 ตัวแปรต้นและตัวแปรตามต้องเป็นตัวแปรที่มีค่าต่อเนื่อง มีค่าในมาตรวัดช่วง (Interval scale) หรือมาตรวัดอัตราส่วน (Ratio scale) ซึ่งตัวแปรของงานวิจัยนี้มีค่าอยู่ในมาตรวัดช่วง โดยใช้แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Likert's scale)

ข้อตกลงเบื้องต้นที่ 2 ตัวแปรต้นและตัวแปรตามจะต้องมีความสัมพันธ์เป็นแบบเส้นตรง (Linear relationships) ทดสอบโดยแผนภาพกระจาย (Scatter plot) ระหว่างตัวแปรต้นและตัวแปรตามแต่ละคู่ ผลการทดสอบพบว่า ตัวแปรต้นและตัวแปรตามมีความสัมพันธ์เป็นเส้นตรง (ภาคผนวก ค)

ข้อตกลงเบื้องต้นที่ 3 ตัวแปรต้นและตัวแปรตามทุกตัวต้องมีการแจกแจงแบบปกติ (Normal distribution) ทดสอบโดยสร้างฮิสโตแกรม ในการพิจารณาว่ามีความสมมาตรหรือไม่ นอกจากพิจารณาจากกราฟแล้ว ควรพิจารณาจากค่าเฉลี่ย (Mean) และค่ามัธยฐาน (Median) ด้วย ถ้าค่าเฉลี่ยและค่ามัธยฐานเป็นค่าเดียวกัน แสดงว่ามีการแจกแจงของข้อมูลค่อนข้างสมมาตร (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2545) ผลการทดสอบพบว่า การแจกแจงของข้อมูลภาวะจากงาน มีการแจกแจงแบบปกติ ความสามารถในการควบคุมงาน และความผาสุกทางใจในการทำงานของพยาบาลวิชาชีพ กราฟมีลักษณะเบ้ซ้ายเล็กน้อย ซึ่งแสดงว่าข้อมูลมีการแจกแจงแบบไม่ปกติ (ภาคผนวก ค) อย่างไรก็ตามทฤษฎีทางสถิติ (Central Limit Theorem) กล่าวว่าหากเก็บข้อมูลมาเป็นจำนวนมาก ๆ (มากกว่า 30 ตัวอย่าง) จะทำให้ข้อมูลนั้นมีการแจกแจงใกล้เคียงปกติได้ (ศิริชัย พงษ์วิชัย, 2544 : 153)

หลังจากทดสอบข้อตกลงเบื้องต้น พบว่าข้อมูลมีความเหมาะสมในการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน เพื่อทดสอบสมมติฐานที่ว่า ภาวะจากงานมีความสัมพันธ์ทางลบกับความผาสุกทางใจในการทำงานของพยาบาลวิชาชีพ และความสามารถในการควบคุมงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความผาสุกทางใจในการทำงานของพยาบาลวิชาชีพ

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาทำการวิเคราะห์ โดยแบ่งการวิเคราะห์เป็น 2 ส่วนดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงบรรยาย (Descriptive statistics)

1.1 วิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และตำแหน่ง โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

1.2 วิเคราะห์ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ภาวะจากงานความสามารถในการควบคุมงาน และความผาสุกทางใจในการทำงานโดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) และจัดระดับโดยใช้เกณฑ์การแปลผลคะแนนที่กำหนดไว้

2. การวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential statistics) เพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัยข้อ 1 ภาวะจากงานมีความสัมพันธ์ทางลบกับความผาสุกทางใจในการทำงานของพยาบาลวิชาชีพในศูนย์สุขภาพชุมชน และสมมติฐานการวิจัยข้อ 2 ความสามารถในการควบคุมงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความผาสุกทางใจในการทำงานของพยาบาลวิชาชีพในศูนย์สุขภาพชุมชน ทดสอบสมมติฐานโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) ทดสอบความมีนัยสำคัญด้วยสถิติทดสอบที (t-test) โดยกำหนด

ค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับต่ำกว่าหรือเท่ากับ .05 และกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ดังนี้ (ชูศรี วงศ์รัตนะ , 2541)

r มีค่าระหว่าง .70 – 1.00 แสดงว่า มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง

r มีค่าระหว่าง .30 – .69 แสดงว่า มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง

r มีค่าระหว่าง .01 – .29 แสดงว่า มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ

r มีค่าเท่ากับ 0 แสดงว่า ไม่มีความสัมพันธ์กันเชิงเส้นตรง

โดย ถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) มีค่าเป็นบวก แสดงว่า ตัวแปร 2 ตัวนั้นมีความสัมพันธ์ทางบวก

ถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) มีค่าเป็นลบ แสดงว่า ตัวแปร 2 ตัวนั้นมีความสัมพันธ์ทางลบ ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลจะได้นำเสนอในบทต่อไป



ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย